

Avoimia materiaaleja ja tekijänoikeuksia

Eija Kalliala, [Enter ry](#)

Blogi: eijakalliala.fi

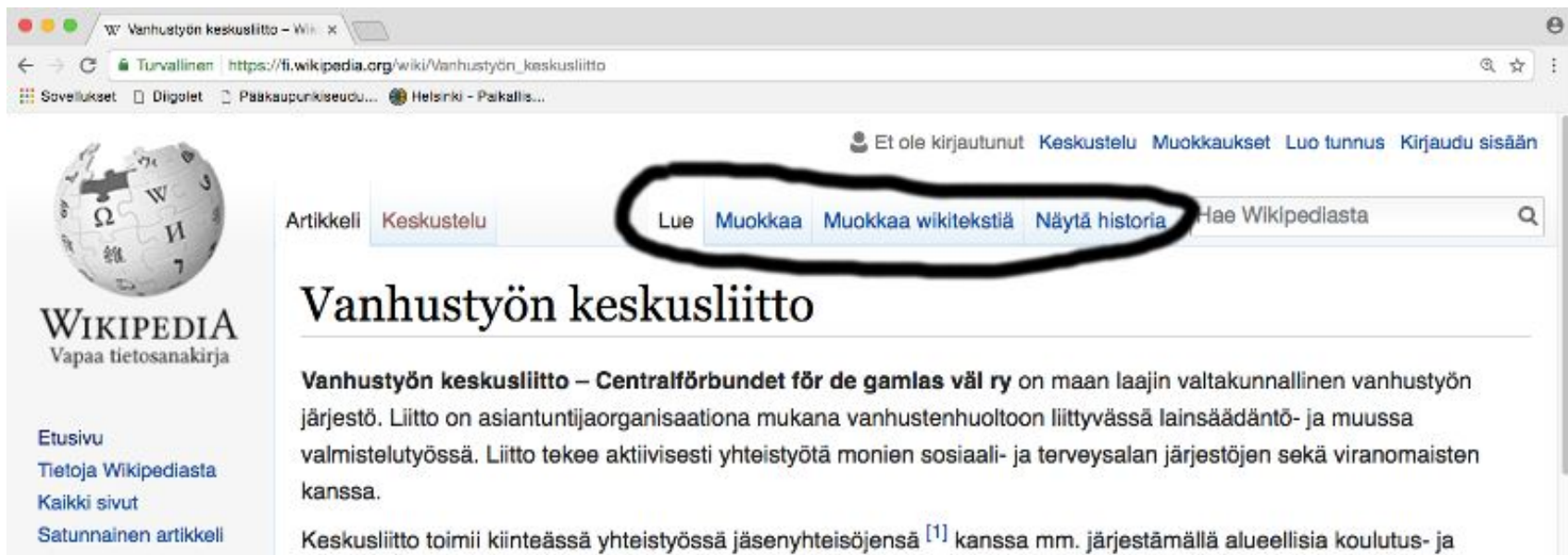
Oletko muokannut Wikipediaa?

- Vapaa tietosanakirja
- Sisältö jaettu CC BY-SA -lisenssillä
- Kirjautumatta voit korjata pieniä virheitä, mutta kirjautumalla muokata enemmän ja lisätä artikkeleita
- Välilehdet: lue, muokkaa, historia
- Muista lähteet!
 - Mistä tieto löytyy? Tiedon pitää löytyä jostain muualta
 - Älä kopioi suoraan lähteistä vaan muokkaa tekstiä
 - Ei nopeasti muuttuvaa tietoa vaan kohtalaisen pysyvää
- Vastuulliset ylläpitäjät (nyt 38 henkilöä)

Georgios Jakobides:
Ensimmäiset askeleet, 1893.
Tuntematon, Public Domain

Wikipedian muokkaaminen

The image shows a browser window displaying the Finnish Wikipedia article for "Vanhustyön keskusliitto". The browser's address bar shows the URL "https://fi.wikipedia.org/wiki/Vanhustyön_keskusliitto". The page header includes the Wikipedia logo and the text "WIKIPEDIA Vapaa tietosanakirja". The article title "Vanhustyön keskusliitto" is prominently displayed. Below the title, there is a summary paragraph in Finnish. The navigation bar at the top right contains links for "Lue", "Muokkaa", "Muokkaa wikitekstiä", and "Näytä historia", which are circled in black. A search bar is also visible on the right side of the page.

Et ole kirjautunut [Keskustelu](#) [Muokkaukset](#) [Luo tunnus](#) [Kirjaudu sisään](#)

Artikkeli [Keskustelu](#) [Lue](#) [Muokkaa](#) [Muokkaa wikitekstiä](#) [Näytä historia](#)

Vanhustyön keskusliitto

Vanhustyön keskusliitto – Centralförbundet för de gamlas väl ry on maan laajin valtakunnallinen vanhustyön järjestö. Liitto on asiantuntijaorganisaationa mukana vanhustenhuoltoon liittyvässä lainsäädäntö- ja muussa valmistelutyössä. Liitto tekee aktiivisesti yhteistyötä monien sosiaali- ja terveysalan järjestöjen sekä viranomaisten kanssa.

Keskusliitto toimii kiinteässä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä ^[1] kanssa mm. järjestämällä alueellisia koulutus- ja

Wikipedian muokkausohje

Ohjesivu **Keskustelu** Lue **Näytä wikiteksti** **Näytä historia** Hae Wikipediasta

Ohje:Sisällys

Oletko uusi käyttäjä Wikipediassa?

Wikipedia on vapaa tietosanakirja, jota käyttäjät kirjoittavat yhteistyössä. Löydät tietoa siitä, mikä Wikipedia on, miten teet ensimmäisen muokkauksesi ja miten jatkat siitä eteenpäin, sivulta

Tervetuloa Wikipediaan.

Tekniikkaohjeet

Artikkelien muokkaamiseen liittyviä teknisiä ohjeita

...muun muassa miten luodaan uusi sivu, lisätään linkki, merkitään lähde.

Artikkelien sisältöön liittyvät ohjeet

Artikkelien sisältöön liittyviä toimituksellisia ohjeita

Wikipedian ohjekirja

- Viisi pilaria** Näytä
- Käytännöt** Näytä
- Käyttöohjeet** Näytä
- Tyyliopas** Näytä
- Ohjeet** Piilota
- Alkeet**
- Uuden artikkelin luominen
- Artikkelin nimi
- Kuinka sivuja muokataan
- Haku
- Kuvien lisääminen
- Taulukot
- Tekniikka**

Etusivu
Tietoja Wikipediasta
Kaikki sivut
Satunnainen artikkeli
Osallistuminen
Ohje
Kahvihuone
Ajankohtaista
Tuoreet muutokset
Työkalut
Tänne viittaavat sivut
Linkitettyjen sivujen muutokset
Toimintosivut
Ikilinkki

Wikipedia-sivun muokkaaminen

Wikipedia-sivun muokkaaminen

Wikipedia - Vapaa tietosanakirja

Et ole kirjautunut sisään. [Keskustelu](#) [Muokkaukset](#) [Luo tunnus](#) [Kirjaudu sisään](#)

Artikkeli **Keskustelu** Lue Muokkaa Muokkaa wikitekstiä Näytä historia Hae Wikipediasta

Kappale

Lisää Ω

Vanhustyön keskusliitto

Vanhustyön keskusliitto – Centraförbundet för de järjestö. Liitto on asiantuntijaorganisaationa mukana valmistelutyössä. Liitto tekee aktiivisesti yhteistyötä kanssa.

Keskusliitto toimii kiinteässä yhteistyössä jäsenyhteisö neuvottelupäiviä. Liiton hallintoon osallistuu hallitus- ja valtuustotyöskentelyn kautta laaja valtakunnallisten ja paikallisten asiantuntijoiden joukko.

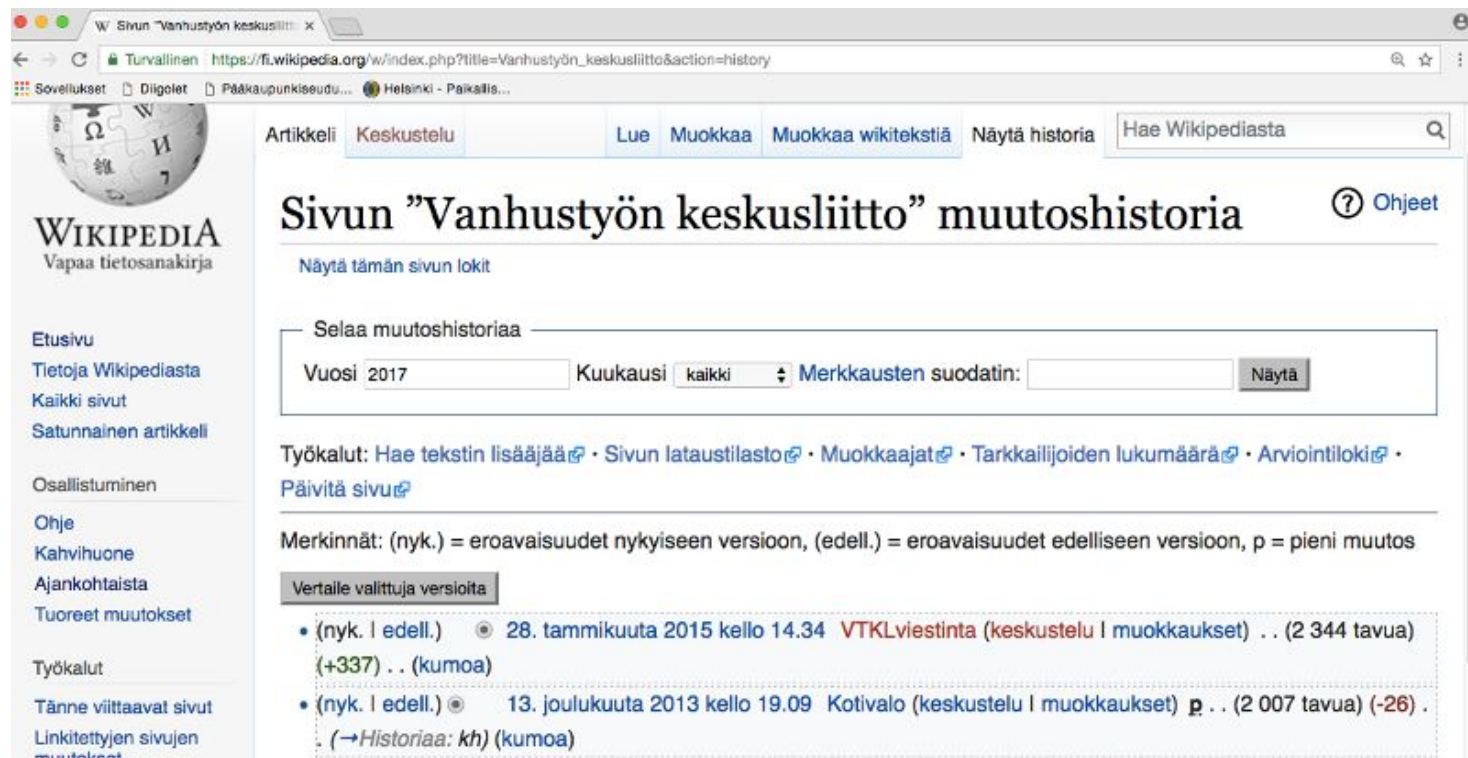
Vanhustyön keskusliitto julkaisee seitsemän kertaa vuodessa ilmestyvää Vanhustyö-lehteä.

1 ilmoitus

Et ole kirjautunut sisään. IP-osoitteesi näytetään julkisesti sivun muokkaushistoriassa. Harkitse käyttäjätunnuksen rekisteröimistä: se ei vaadi henkilökohtaisia tietoja ja tuo mukanaan lisätoimintoja. IP-osoitteesi lähetetyt viestit näkyvät keskustelusivullasi.

Ole hyvä äläkä tallenna testimuokkauksia. Voit harjoitella muokkaamista [hiekkalaatikolla](#).

Wikipedia-sivun muutoshistoria

The screenshot shows a web browser window displaying the Wikipedia article "Sivun ”Vanhustyön keskusliitto” muutoshistoria". The browser's address bar shows the URL: https://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Vanhustyön_keskusliitto&action=history. The page title is "Sivun ”Vanhustyön keskusliitto” muutoshistoria". The article content is currently empty, showing only the history filter options and a list of revisions.

Navigation: Artikkelit | **Keskustelu** | Lue | Muokkaa | Muokkaa wikitekstiä | Näytä historia | Hae Wikipediasta

WIKIPEDIA Vapaa tietosanakirja

Etusivu
Tietoja Wikipediasta
Kaikki sivut
Satunnainen artikkeli

Osallistuminen
Ohje
Kahvihuone
Ajankohtaista
Tuoreet muutokset

Työkalut
Tänne viittaavat sivut
Linkitettyjen sivujen muutokset

Selaat muutoshistoriaa

Vuosi: Kuukausi: Merkkausten suodatin:

Työkalut: [Hae tekstin lisääjiä](#) · [Sivun lataustilasto](#) · [Muokkaaajat](#) · [Tarkkailijoiden lukumäärä](#) · [Arviointiloki](#) · [Päivitä sivu](#)

Merkinnät: (nyk.) = eroavaisuudet nykyiseen versioon, (edell.) = eroavaisuudet edelliseen versioon, p = pieni muutos

Vertaile valittuja versioita

- (nyk. | edell.) 28. tammikuuta 2015 kello 14.34 [VTKLviestinta](#) ([keskustelu](#) | [muokkaukset](#)) .. (2 344 tavua) (+337) .. ([kumoa](#))
- (nyk. | edell.) 13. joulukuuta 2013 kello 19.09 [Kotivalo](#) ([keskustelu](#) | [muokkaukset](#)) **p** .. (2 007 tavua) (-26) . ([→Historiaa: kh](#)) ([kumoa](#))

Tekijänoikeus

Yamashita Yohei, CC on Orange, CC BY 2.0, lähde Wikimedia Commons

- Suojaa **teoskynnyksen** ylittäviä tuotoksia.
- Koskee teoksen julkista käyttöä.
- Syntyy materiaalin tekijälle.
- Lisäksi **lähioikeus**: esitykset, ääni- ja videotallenteet, valokuvat, tietokannat ja luettelot, tv- ja radiolähetykset
- Toikkanen, Oksanen: [Opettajan tekijänoikeusopas](#) (Finn Lectura 2011)
- [Kopiokissa](#)-sarjakuva
- [Kopiraitti](#), Kopioston ja OKM:n tuottama tekijänoikeusopas
- Edu.fi, [opettajan verkkopalvelu](#) -> Materiaaleja ja työtapoja -> Tvt opetuksessa -> [Sosiaalisen median käyttöehdot opetuksessa](#)
- [Creative Commons -lisenssi](#)
- Toikkanen, Vilmusenaho: [10 ohjetta ympäristöään kuvaavalle](#) (CC BY)

10 ohjetta ympäristöään kuvaavalle

Tekijät: Tarmo Toikkonen ja Sanna Vilmsunenaho

Saa kuvata ja julkaista:

Kun julkisessa tilaisuudessa on ihmisiä laajasta kuvata ja kuvat julkaista

Tilannekohtaista:

Ei saa kuvata edes omaan käyttöön:

Creative Commons -lisenssit

Avoimia digitaalisia sisältöjä

- [Wikipedia](#), [Wikiopisto](#), [Wikikirjasto](#)
- [Wikimedia Commons](#), kuvia, videoita, ääniä CC BY-SA-lisenssillä
- [Pixabay](#), [Opencliparts](#), kuvia CC0-lisenssillä
- [Avoindata.fi](#), avoimen tiedon ja yhteentoimivuuden palvelu
- Some-säiliöt ja sisältöjen käyttöluvut (esim. [Flickr](#), [YouTube](#), [SlideShare](#))
- [TED](#), asiantuntijapuheenvuoroja maailmalta (ei kaupalliseen käyttöön)
- [Khan Academy](#), opetusvideoita (ei kaupalliseen käyttöön)
- [MOOC](#)-lista, massiivisia avoimia verkkokursseja
- Googlen kuvahaku -> Työkalut -> Käyttöoikeudet

yhiteistyö

Kaikki **Kuvahaku** Kartat Videot Lisää Asetukset Työkalut

Koko ▾ Väri ▾ Tyyppi ▾ Aika ▾ Käyttöoikeudet ▾ Lisää työkaluja ▾

Yhteistyö on Voimaa

Yhte

- Ei suodateta käyttöluvan perusteella
- Saa käyttää uudelleen ja muokata
- Saa käyttää uudelleen
- Saa käyttää uudelleen ei-kaupallisesti ja muokata
- Saa käyttää uudelleen ei-kaupallisesti

ä tallennetut SafeSear

ely

yhteistyö

Kaikki

Kuvahaku

Kartat

Videot

Lisää

Asetukset

Työkalut

Koko ▾

Väri ▾

Tyyppi ▾

Alka ▾

Saa käyttää uudelleen ja muokata ▾

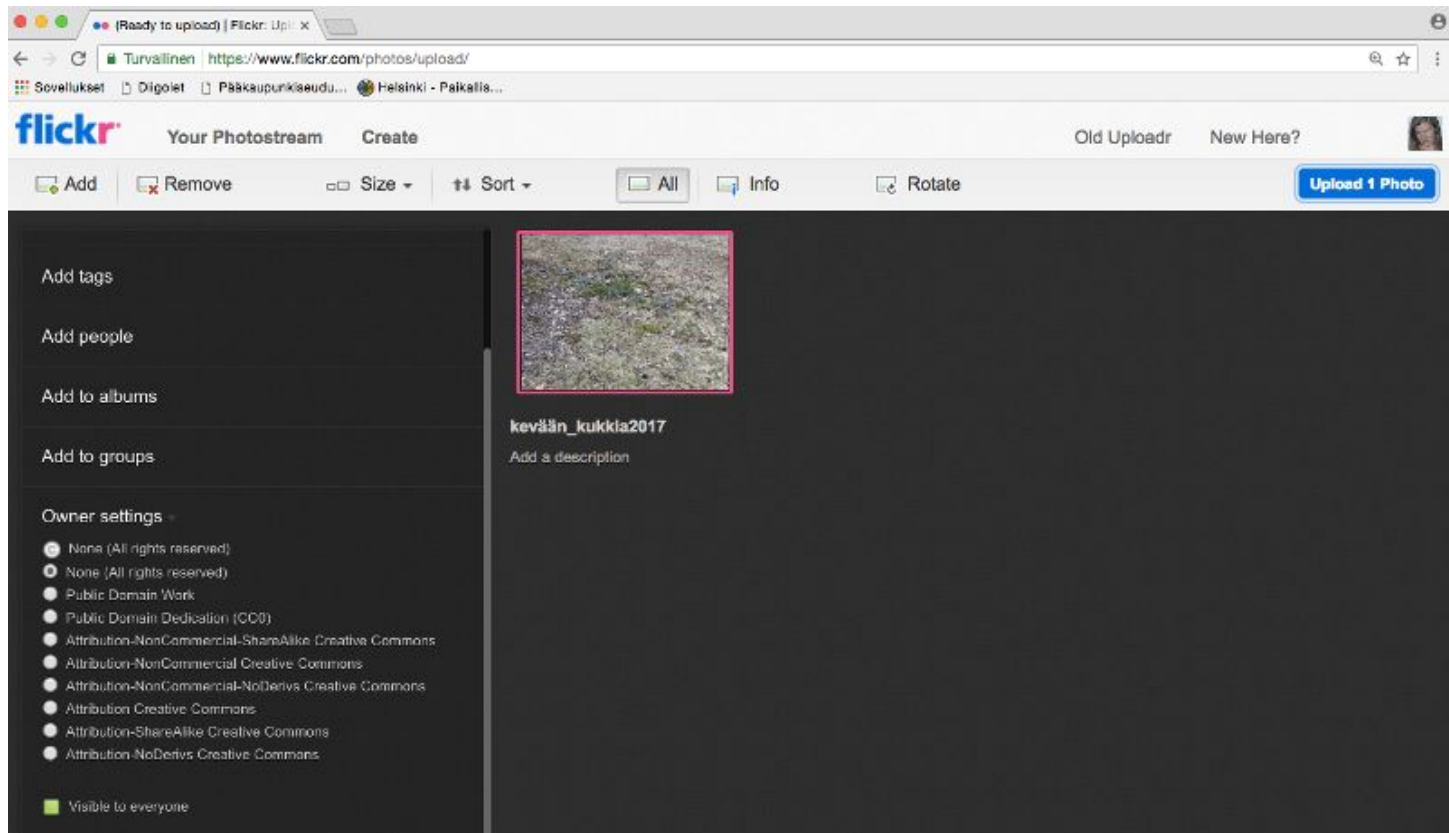
Lisää työkaluja ▾

Tyhjennä

Näytä tallennetut SafeSear

Avoim jakaminen, esim. Flickr

The screenshot shows the Flickr upload page in a browser window. The address bar displays the URL <https://www.flickr.com/photos/upload/>. The page header includes the Flickr logo, navigation links for "Your Photostream" and "Create", and a user profile picture. Below the header is a toolbar with options: "Add", "Remove", "Size", "Sort", "All", "Info", "Rotate", and a blue "Upload 1 Photo" button.

The main content area is split into two columns. The left column contains a sidebar with the following sections:

- Add tags
- Add people
- Add to albums
- Add to groups
- Owner settings
 - None (All rights reserved)
 - None (All rights reserved)
 - Public Domain Work
 - Public Domain Dedication (CC0)
 - Attribution-NonCommercial-ShareAlike Creative Commons
 - Attribution-NonCommercial Creative Commons
 - Attribution-NonCommercial-NoDerivs Creative Commons
 - Attribution Creative Commons
 - Attribution-ShareAlike Creative Commons
 - Attribution-NoDerivs Creative Commons
- Visible to everyone

The right column displays a photo of a field with small flowers, framed by a red border. Below the photo, the text "kevään_kukkia2017" is visible, followed by a prompt "Add a description".

Tietosuoja, kyber- ja tietoturva

Tietosuoja

- Suomen [tietoyhteiskuntakaari](#) 7.11.2014
- Palveluiden sopimusehdot ja sijaintimaan lainsäädäntö
- EU:n tietosuoja-asetus [GDPR](#) 25.5.2018
- [EU:n tietosuojauudistuksesta](#) (Tietosuojavaltuutetun toimisto)

Kyber- ja tietoturva

- Viestintäviraston [kyberturvallisuus](#)- ja tietoturvaohjeet
- Yksityshenkilöiden [TOP 5 uhat ja niiden ratkaisut](#)
(Viestintävirasto 5.1.2017)

TOP 5 UHAT: Yksityishenkilöt

Huijaukset ja tilausansat

Uskottava ulkoasu ja kieli saavat yhä useamman haksahamaan huijauksiin.

Kiristyshaittaohjelmat leviävät älylaitteisiin

Lunnastroijalaiset lukitsevat tietokoneiden lisäksi muitakin laitteita, kuten televisioita ja tabletteja.

IoT tuli joka kotiin, mutta tietoisuus sen riskeistä ei tullut samassa paketissa.

Yksityisyys somemaailmassa

Kaikki jakamasi ja tekemäsi siirtyy markkinoijan käyttöön, halusit sitä tai et.

Salasanojen kierrätys

Koska moni käyttää samoja vanhoja salasanoja eri palveluissa, yhteen palveluun murtautuminen vaarantaa muidenkin palveluiden käytön.

TOP 5 RATKAISUT: Yksityishenkilöt

Mieti ennen kuin klikkaat

Varmista, että linkki tai tiedosto, jota olet avaamassa, on sitä mitä väittää olevansa. Älä aukaise, jos epäilet huijausta.

Salasanojen hallinta

Käytä vahvoja salasanoja, vaihda ne säännöllisesti äläkä käytä samoja salasanoja eri palveluissa.

Päivitä verkossa olevat laitteet ja käyttämäsi ohjelmistot säännöllisesti

Ajan tasalle päivitetty ohjelmistot ja käyttöjärjestelmä ovat paras turva tietoturvaaukia vastaan.

Varmuuskopiot tärkeistä tiedoista

Ota tavaksi säännöllinen varmuuskopiointi.

Käytä tietoturvaohjelmistoja

Pidä tietoturvaohjelmistosi ajan tasalla ja ota selaimen varoitukset vakavasti.

Lähde: Viestintävirasto

Kiitos!

Jerry Daykin – originally posted to Flickr as 100_0999, CC BY 2.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=10521739>